

Jungshoved – Blomsternes halvø, forhavens baghave

Beskrivelse af problem eller udfordring, projektet konkret vil fokusere på at løse

Jungshoved, blomsternes halvø og Vordingborgs baghave, har som mange andre yderområder mærket til de senere års udvikling: Den offentlige service er væk, det fysiske miljø er slidt og der er blevet langt mellem beboerne på landet og i byen. Halvøen har oplevet befolkningstilbagegang samtidig med en generel aldring af den tilbageblevne således at andelen af indbyggere over 65 er øget væsentligt de sidste 10 år, mens børnetallet og unge familier er faldet. Således synes Vordingborgs smukke, kulturhistoriske baghave med det unikke landskab at være blevet glemt – både lokalt og nationalt.

Særligt Jungshoved by, halvøens naturlige centrum, synes udvisket: Den lokale folkeskole lukkede for mange år siden, købmanden har begrænsede åbningstider og udvalg af varer og idrætsanlægget ligger ubenyttet hen. Mange kører (for) hurtigt igennem den lille landsby med de dårligt vedligeholdte byrum og ser derfor ikke det liv, der leves og de fællesskaber der dyrkes bag murene. Byens omkringliggende landsbyer har idylliske, bevaringsværdige kulturmiljøer, blomstrende gadekær og bugter sig smukt i det særegne landskab, der kendetegner halvøen. De mange stedsbundne kvaliteter og potentialer som kulturlandskaber, uberørte kyster, storslået natur, bygningsarv og unikke kulturmiljøer er simpelthen usynlige i Jungshoved by og står nu hver alene om at blive hørt, set, oplevet og fortalt. Jungshoveds stærke kvaliteter og potentialer er en velbevaret hemmelighed, der nu skal aktiveres gennem en særlig byfornyelsesindsats. Der vil derfor med dette projekt fokuseres på en ny måde at genfortælle historien om den smukke, men glemte baghave (se figur 1).

Projektets idé og formål

"I baghaven kan man slappe af og være sig selv, både alene og i det stærke fællesskab. I baghaven dyrker man sine interesser, jorden dyrkes bæredygtigt, der er aldrig langt til skov og strand, og i mørket lyser stjernerne op. Vores fælles fortid titter frem af både jorden, kulturminde og de ægte landsbymiljøer." (Lokal Udviklingsplan: Borgernes vision for Jungshoved)

Byfornyelsens formål er at understøtte ovenstående vision ved i tæt samskabelse mellem kommune, erhvervsdrivende og stærke frivillige kræfter, at synliggøre områdets særegne natur samt det levede liv i Jungshoved by og lade kulturen vise vejen ud i landskabet. Dette gøres efter borgernes ønske ved 4 hovedgreb (se figur 1):

- 1) Livet i det frivilligt drevne egnshus synliggøres i bymidten: Der etableres en smuk, traditionel landsbyhave til ro og fællesskab ved købmanden i nord, samt en folkeplads til leg og motion bag egnshuset i syd.
- 2) Byen skal blomstre som det omgivne landskab: Beplantning af egnspecifikke blomstersorter skal revitalisere byens gader.
- 3) Der skabes kvalitetsgivende sammenhæng ml. by og natur: På byens udfaldsveje plantes vejtræer af forskellige sorter, der vidner om en stedspecifik flora, samt viser vejen til egnens

kulturhistoriske landsbyer.

4) Blomsternes halvø sættes på kortet: Ruten Jungshoved rundt kobles til Sjællands Leden og der ses på muligheden for UNESCO og Dark Sky-certificeringer.

Målsætninger og succeskriterier for projektet

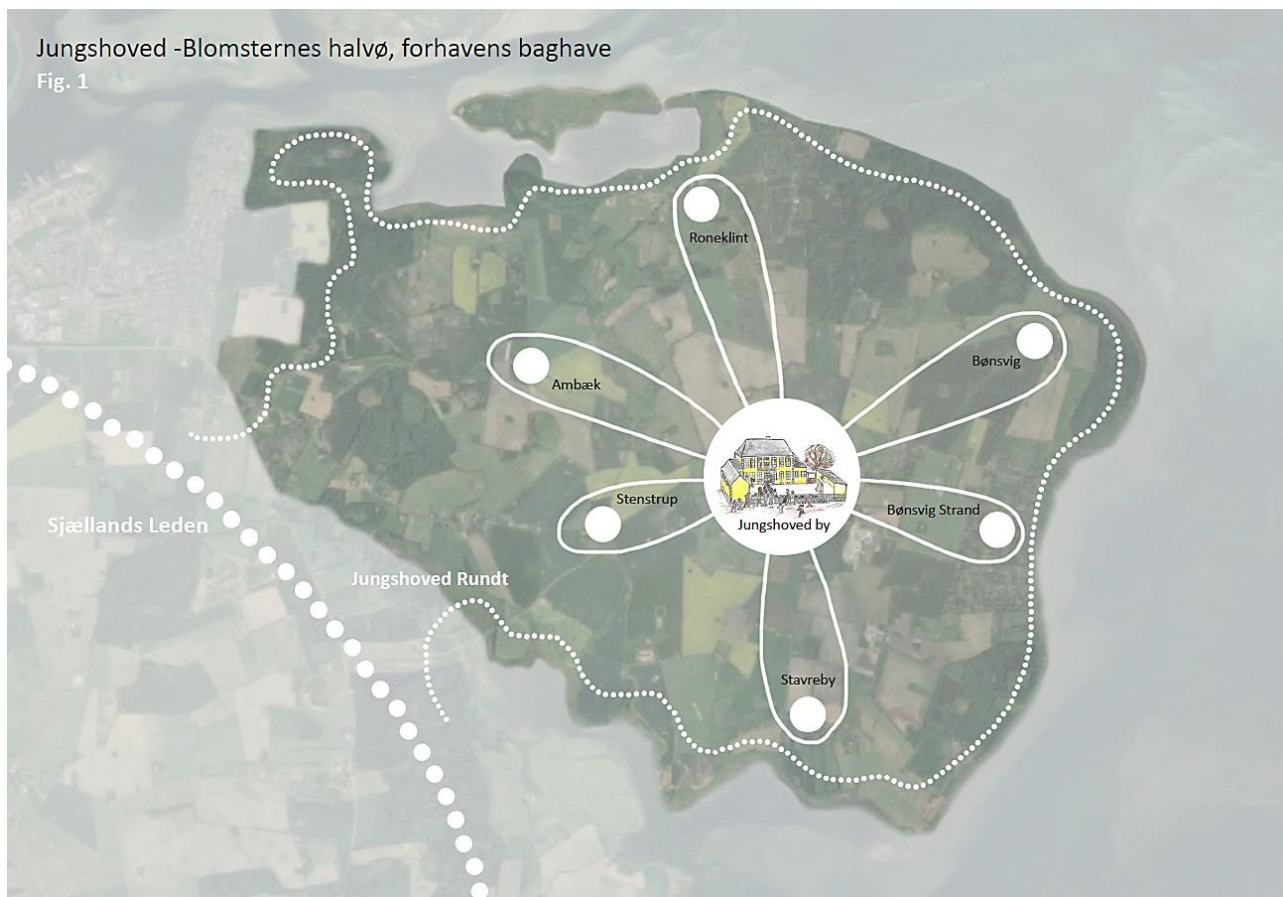
"Ildsjæle og stærke samlingspunkter holder fællesskabet levende omkring naturoplevelserne, historien, kultur- og fritidstilbuddene. Tilliden i fællesskabet giver også grobund for deleøkonomiske løsninger på transport-, indkøbs- og boligbehov." (Lokal udviklingsplan)

Mange flytter på landet fordi de drømmer om stærke sociale fællesskaber og om at komme tættere på naturen samt på de herlighedsværdier, der knytter sig til denne. Jungshoved by har et aktivt lokalsamfund med sociale fællesskaber, delebilsordning samt masser af kulturelle tilbud og ligger omkranset af fantastisk, særegen natur. Men det fornemmer man ikke, når man er i byen. Der er derfor behov for at synliggøre netop livet, naturen og de landskabs- og kulturværdier, der er så særlige på den blomstrende halvø – værdier, der i dag ikke kan ses på det fysiske miljø i Jungshoved by og en fortælling, der ikke er blevet fortalt. Projektets målsætninger er derfor:

- 1) Forskønnelse af centrale, nedslidte byrum i Jungshoved by.
- 2) Synliggørelse af de stedsspecifikke natur-, kultur- og landskabsværdier på Jungshoved.
- 3) Smukkere forbindelser mellem landsbyerne.
- 4) Øget livskvalitet og stolthed samt styrkelse af allerede eksisterende fællesskaber.
- 5) Skabe egen identitet som kommunens baghave og landets blomstrende halvø.

Jungshoved -Blomsternes halvø, forhavens baghave

Fig. 1

Forslag til visuel identitet: Jungshoved by er med Egnshuset halvøens sociale centrum, der igen skal blomstre. Herfra er der forbindelser ud i landskabet til øens kulturhistoriske landsbyer. Disse synliggøres med træer og blomster. Vandreruten Jungshoved Rundt binder landsbyerne sammen og knyttes med projektet til Sjællandsleden.